

[Stein.]

baade paa de sociale Budgetter og i Skatteevnen. Og opnaar man det, som man tilsigter: at flytte Interessen fra Bankernes og Sparekassernes Indlaanskonti over til Obligationsmarkedet, vil hele denne Omflytning — trods Krisefonden — ikke kunne undgaa at bringe dybtgaaende og alvorlig Forstyrrelse i det økonomiske Liv. Man maa ikke se bort fra, at Pengeinstitutterne, Banker og Sparekasser, i Forvejen er stærkt berørt af de forskellige Foranstaltninger, der er truffet gennem Henstandslove, Indefrysning o. s. v. Pengeinstitutterne vil gøre alt, hvad de kan, for at undgaa at skulle paakalde Krisefonden.

Det ærede 9de Medlem for 1ste Kreds (Buhl) var inde paa dette Spørgsmaal og udtalte sin Tillid til, at dette ikke vilde holde Stik. Men Forholdet er simpelt hen det, at man fra Pengeinstitutternes Side vil frygte for, at eventuelle Meddelelser skal kunne rokke ved Tilliden til deres Soliditet og derved føre til endnu større Ulykker, og man vil i det hele ønske at værne om det Selvstyre, man har, og gøre det mest mulige for at undgaa at komme i Afhængighed af Statsmagten. Og jeg kan sige overfor den Tvivl, der er kommet til Orde, at allerede nu i den sidste Tid, siden dette Lovforslag dukkede frem, har man kunnet spore Virkningerne af det, jeg her anfører, idet det er en Kendsgerning, at Pengeinstitutter udover Landet, Banker og Sparekasser, praktisk og faktisk har standset deres Kreditgivning af Frygt for det ubestemmelige, som her toner frem, og for i det Omfang, det er muligt, at ruste sig til at imødegaa de ganske ubestemte og uoverskuelige Krav, som kan melde sig. Det næste Skridt bliver, at de for at kunne opfylde de Krav, der stilles, realiserer deres Obligationsbeholdninger og derved i Virkeligheden modvirker de Bestræbelser, som er i Gang for at bringe Kurserne i Vejret og gøre Papirerne konverteringsmodne. De vil endvidere trække ind paa deres Tilgodehavender og derved genere Erhvervslivet, hvilket er det stik modsatte af det, man tilsigter med Lovforslaget.

Med andre Ord, Lovforslaget vil — det er min Overbevisning — ganske imod sin Hensigt virke til at vanskeliggøre Kreditforholdene i Stedet for at lette dem. Og der vil være Hundreder af Veje, ad hvilke Rentepaabudet vil kunne gøres illusorisk, idet Pengene vil søge ud gennem Kanaler, der unddrager sig enhver Kontrol. Spørgsmaalet er saa blot, om dette vil være i Overensstemmelse med de Krav, man stiller

til sund Økonomi, og om Landet og Erhvervslivet vil være tjent med, at Kontrollen saaledes glider bort fra Pengeinstitutterne over paa Hænder, hvor man ikke kan have nogen som helst Garanti for, hvorledes det vil gaa. Jeg tror det ikke. Allerede i den senere Tid har man kunnet se grelle Eksempler paa, hvad der bydes, og hvad der kræves i Tilfælde, hvor Forholdenes Ugunst medfører, at Laantagere maa søge udenom Pengeinstitutterne for at optage Laan f. Eks. i faste Ejendomme. Der er grelle Eksempler paa, hvorledes man paa korte Laan paa 2—7 Aar beregner sig Kursfradrag paa 25—30 pCt. og i Virkeligheden kommer op paa en blodig Rente og en haardhændet Udnyttelse af den Situation, der foreligger.

Jeg kan meget vel gaa ind paa den Tanke, at det vilde være ønskeligt, om man kunde bringe Renteniveauet ned; men jeg kan ikke undlade samtidig at gøre opmærksom paa, at de forskelligartede Foranstaltninger, som man har truffet fra det offentlige Side, jo paa ingen Maade har været egnet til at bane Vej for en Rentenedsættelse, tværtimod. Hele den Usikkerhed, som, siden man i Efteraaret 1931 gik bort fra Guldet, har kendetegnet Pengepolitikken og Valutaforholdene, har ikke været gunstig for Bestræbelser, der tog Sigte paa at bringe Renteniveauet ned. Og den Vilkaarlighed, som Erhvervslivet har været ude for og stadig er ude for, og som vanskeliggør alle Dispositioner, har i Forbindelse med Foranstaltninger som Henstands- og Indefrysningsbestemmelserne, alle disse henholdende Love og Bestemmelser, ifølge Sagens Natur maattet virke til at hæve Renten og ikke til at sænke den.

Det Parti, jeg har den Ære at repræsentere, vil ikke desto mindre meget gerne medvirke til Foranstaltninger, der kan støtte Bestræbelserne for at bringe Renten ned og fremme Mulighederne for en Konvertering, hvor den er tiltrængt. Men vi vil ikke anse det for forsvarligt at gaa med til en Tvangsrente som her foreslaaet, til et Tvangsindgreb, hvis Følger vi ikke kan overse. Det er mig ganske ufatteligt, at man fra Forslagsstillernes Side vedblivende, saaledes som det ogsaa har fundet Udtryk her i Dag, vender det døve Øre til de meget alvorlige Advarsler, som er fremkommet ikke blot fra Bankernes, men ogsaa fra Sparekassernes Side. Det er mig ganske ufatteligt, at man for enhver Pris vil tvinge dette Forslag igennem, saa meget mere som jeg er ganske klar